

Hasta Bazı? El Bile?i De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta Bazı? El Bile?i De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22613>

Özet

Hasta Bazı? El Bile?i De?erlendirme Ölçe?i (HBEBDÖ), orijinal adı **Patient Rated Wrist Evaluation (PRWE)** olan, hastanın kendi bildirimine dayalı bir de?erlendirme aracıdır. Bu ölçek, el bile?i yaralanmaları, hastalıklar veya cerrahi müdahaleler sonrasında hastaların yaşı, ağrı düzeyini ve fonksiyonel kısıtlılıklar ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, klinik sonuçların de?erlendirilmesinde hasta merkezli bir perspektif sunmaktır. Türkiye'de bu ölçek, Özbay (2012) tarafından Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yapılan yüksek lisans tezi kapsamında Türkçe'ye **uyarlama** çalışması ile kazandırılmıştır.

HBEBDÖ, el bile?i fonksiyonunun ve ağrısının sübjektif deneyimini yakalamada de?erli bir araç olup, rehabilitasyon süreçlerinin takibinde ve tedavi etkinliklerinin kararlaştırılmasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Ölçek, özellikle ortopedi, fizik tedavi ve rehabilitasyon alanlarında önemli bir psikometrik araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

El bile?i, El Bile?i ağrısı, fonksiyonel kısıtlılık, hasta bazı? de?erlendirme, PRWE, uyarlama, **psikometrik özellikler**, ortopedi, rehabilitasyon.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarı: C. E. MacDermid (Kanada). Türkçe Uyarlama Yazarı: Özgül Özbay.

Amaç

Hasta Bazı? El Bile?i De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amacı, el bile?i sorunları yaşayan bireylerde ağrı şiddetini ve günlük yaşam aktivitelerindeki fonksiyonel kısıtlılık düzeyini standardize edilmiş ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, hekimlere ve terapistlere hastanın durumunu objektif klinik bulguların ötesinde, hastanın kendi deneyimi üzerinden de?erlendirme imkanı sunar.

Uyarlama çalışmasının amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş olan **Patient Rated Wrist Evaluation** anketinin kültürel ve dilsel olarak Türk popülasyonuna uygunluğunu sağlamak, böylece Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini mümkün kılmaktır.

Yapı

HBEBDÖ, genellikle iki ana alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıya ölçek: **Ağrı** ve **Fonksiyon**. Ağrı alt boyutu, çeşitli aktiviteler sırasında ve dinlenme halindeki ağrının şiddetini

de?erlendirirken; Fonksiyon alt boyutu ise iki alt kategoriye ayr?l?r: Özel Aktiviteler (kald?rma, ta??ma gibi spesifik hareketler) ve Ola?an Aktiviteler (günlük ya?am aktiviteleri).

Ölçek, hastan?n el bile?i sorunu nedeniyle ya?ad??? toplam engellilik düzeyini 0 ile 100 aras?nda bir puanla ifade eder. Puan?n yüksek olmas?, hastan?n daha fazla a?r? ve daha ?iddetli fonksiyonel k?s?tl?l?k ya?ad???n? gösterir. Bu yap?sal ayr?m, klinisyenlerin hangi alana (a?r? yönetimi mi yoksa fonksiyonel rehabilitasyon mu) odaklanmas? gerekti?ini belirlemesine yard?mc? olur.

Geçerlik

Geçerlik, bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünün göstergesidir. Özbay (2012) taraf?ndan yürütölen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkiye popölasyonunda kullan?ma uygunlu?unu kan?tlamak amac?yla **geçerlilik** çal??malar? yap?lm??t?r.

Bu tür uyarlama çal??malar?nda genellikle içerik geçerli?i (maddelerin kültürel uygunlu?u) ve yap? geçerli?i (ölçe?in teorik yap?s?n?n faktör analizi ile do?rulanmas?) incelenir. Orijinal kaynaktaki spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama tezinin temel amac?, HBEBDÖ'nün Türk kültüründe geçerli bir geçerlilik arac? oldu?unu göstermektir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarlıl?k ve kararlıl?k derecesini ifade eder. Ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı gözlemciler taraf?ndan uyguland???nda benzer sonuçlar vermesi beklenir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, HBEBDÖ'nün iç tutarlıl??? (genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? ile) ve test-tekrar test güvenilirlik de?erleri incelenmi?tir.

Kaynak içerikte güvenilirlik katsay?lar? aç?kça sunulmam??t?r; ancak ba?arılı bir uyarlama tezi, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde iç tutarlıl???a ve zamana karşı kararlıl???a sahip oldu?unu rapor etmelidir. Bu psikometrik özellikler, ölçe?in klinik uygulamada ve ara?t?rmada güvenle kullan?lmas? için zorunludur.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçe?in maddelerinin alt?nda yatan yap?lar? (boyutlar?) ortaya ç?karmak için kullan?lan istatistiksel bir yöntemdir. HBEBDÖ'nün orijinal yap?s? A?r? ve Fonksiyon olmak üzere iki ana faktörden olu?maktadır.

Türkçe uyarlama çal??mas? kapsamında yap?lan faktör analizi, ölçe?in Türkçe versiyonunun da orijinal ölçekle aynı yap?sal tutarlıl??? sergileyip sergilemedi?ini kontrol etmeyi amaçlam??t?r. Bu

analizler, çeviri ve kültürel adaptasyon sürecinin ölçe?in teorik yap?s?n? bozmad???n? teyit etmek için kritik öneme sahiptir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation of an existing scale)

Format: 20 maddelik hasta beyan? anketi (Orijinal PRWE). Derecelendirme format? genellikle 0'dan 10'a kadar say?sal a?r?/zorluk skalas?d?r. Toplam skor 0-100 aras?nda de?i?ir.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Population Group: El bile?i rahats?zl??? veya yaralanmas? olan hastalar.

Age Group: Yeti?kinler.

Population Details: El bile?i disfonksiyonu ya?ayan klinik popülasyonlar (k?r?klar, karpal tünel sendromu, tendon yaralanmalar? sonras?).

Test Methodology: Hasta taraf?ndan doldurulan öz bildirim anketi.

Anahtar Kelimeler

PRWE, el bile?i, fonksiyonel durum, hasta merkezli sonuçlar, **fizik tedavi, rehabilitasyon**, Özgül Özbay, yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ozgulozbay@yahoo.com (Uyarlama Yazar?)

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama Çal??mas? Y?l?: **2012**. Ölçek Orijinal Geli?tirme Y?l?: 1998 (MacDermid). Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, orijinal ölçek sahibi C. E. MacDermid ve Türkçe uyarlamay? gerçekle?tiren Özgül Özbay ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir. Kaynak içerikte ücret bilgisi bulunmamaktadır.

Referanslar

Özbay, Ö. (2012). "*Patient Rated Wrist Evaluation*" anketinin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlili?i (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Türkçe uyarlama çalış?mas?n?n tez linki: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na ait bağlant? a?a??dad?r. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: patient-rated-wrist-evaluation-prwe-olcegi-toad.pdf

Hasta Bazı? El Bile?i De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için Özbay (2012) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.